

פֶּרֶק א

ח. וְקִלּוּ מִנְמָרִים סוּסִיו - סוּסִיו, מהירים יותר מנמרים,
 וְחָדוּ, מִזְאֲבֵי עָרֵב - ושיניהם חדות יותר, משיני הזאבים כשיוצאים לטֶרֶף לעת ערב, (שלרוב רעבונם ממהרים לטרוף)
 וּפְשׁוּ פְּרָשָׁיו - ופרשיו של נ"נ, הולכים ומתרבים מיום ליום, (שאינם נופלים במלחמה),
 וּפְרָשָׁיו מִרְחוֹק יָבֹאוּ - ואף כשיבואו פרשיו מרחוק,
 יַעֲפוּ, פְּנֵשֶׁר חֵשׁ לְאֹכֹל - יעופו במהירות על האוייב, כנשר, הממהר לאכול.
 ט. פֶּלֶה, לְחֶמֶס יָבֹא - כל רצונו, הוא לחמוס ולקחת שלל וביזה,
 מְגַמַּת פְּנִיָּהֶם קְדִימָה - מגמת פניו, היא לשוב לארצו שבצד מזרח, ולכן, מחריבים הערים שכבשו,
 וַיֵּאֱסֹף כְּחוֹל שָׁבִי - ואוסף שבויים רבים, כחול הים.
 י. וְהוּא - והוא נ"נ,
 בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּס - על מלכי העמים, מדבר בלעג ובבזיון,
 וְרִזְזִים מִשְׁחָק לוֹ - ועל הרוזנים (שרים) שוחק (צוחק) ולועג,
 הוּא לְכָל מְבַצֵּר יִשְׁחַק - לועג לכל ערי המבצר, שבקלות רבה יכבוש אותם,
 וַיִּצְבֹּר עֶפֶר וַיִּלְפָּדָה - וכך הוא באמת, שצובר עפר ממול חומת המבצר וכבוש אותו.
 יא. אִזּוּ - כשרואה נ"נ את הצלחתו הרבה,
 חָלַף רוּחַ וַיַּעֲבֹר - חולפת ועוברת עליו רוח גאוה,
 וְאֲשָׁם - ועוד אשמה יש בו, בני"נ,
 זו כְּחוֹ יֵאלֶהוּ - שאומר נ"נ: אלוהי (העי"ז), נתן לי את כוחי הרב.
 יב. הֲלוֹא אַתָּה מְקַדֵּם ה' אֱלֹהֵי - הלא אתה ה' אלוקינו מקדם (מאז היותנו לעם),
 קְדִשִׁי - ואתה הוא שישאל מקדשים לאלוקים עליהם,
 לֹא נִמּוֹת - אנא, אל תמיתנו ביד בבל,
 ה', לְמִשְׁפַּט שְׁמֵתוֹ - ה', הלא שְׁמֵת את נ"נ, שיעשה בנו משפטך,
 וְצוּר, לְהוֹכִיחַ יִסְדָּתוֹ - ואתה ה', שחזק כְּצוּר (סלע), העמדת בחוזק את בבל, להוכיח וליסר אותנו. (אך לא לכלות אותנו לגמרי).

א. הַמְשָׂא - הנבואה,
 אֲשֶׁר חָזָה חִבְקוּק הַנְּבִיא:
 ב. עַד אָנֹכִי ה' שֹׁנְעֵתִי וְלֹא תִשְׁמַע, אֲזַעַק אֲלֶיךָ חֶמֶס וְלֹא תוֹשִׁיעַ - עד מתי ה', אצעק על החמס, שעושים בבל לישראל, ולא תשמע צעקתי.
 ג. לָמָּה תִרְאֵנִי אֲנִי - מדוע אראה אנשי אֲנִי, (אנשי רָשָׁע),
 וְעַמְּל תִּבְיֵט - ואנשי עמל (רָשָׁע), אתה ה', מביט ורואה,
 וְשׂוֹד וְחֶמֶס לְנַגְדִי - ונגד פני, שוד וחמס (גזל),
 וַיְהִי רִיב, וּמִדּוֹן יִשָּׂא - והריב והמדון, מתקיים ביד הרשע. (ואינם נענשים)
 ד. עַל כֵּן תִּפּוּג תּוֹרָה - לכן, (כשרואים את הצלחת הרשעים) עוזבים ישראל את התורה,
 וְלֹא יֵצֵא לְנֹצַח מִשְׁפָּט - כשרואים, שזמן רב לא יוצא משפט הרשעים לאור, ואינם נענשים,
 כִּי רָשָׁע מִכְתִּיר אֶת הַצְּדִיק - כי הרשע (נ"נ), מקיף ומסובב את הצדיק להרע לו, (מְכַתִּיר - ככתר המסובב את הראש)
 עַל כֵּן, יֵצֵא מִשְׁפָּט מֵעֶקֶל - לכן, נראה המשפט כעקום ומעוות.
 ה. רָאוּ בְּגוֹיִם וְהִבִּיטוּ - ראו ישראל, את נ"נ, הכובש את כל העמים,
 וְהִתְמָהוּ תִמָּהוּ - והשתוממו, על רוב גדולתו ונצחונותיו הרבים,
 כִּי פֶעַל פֶּעַל בְּיָמֵיכֶם - כי פעולותיו של נ"נ, (נצחונותיו הרבים) בלימיתכם תהיה,
 לֹא תֵאֱמִינוּ כִּי יִסְפֹּר - כי אף אם אספר זאת לכם, לא תאמינו, עד שתראו זאת בעיניכם.
 ו. כִּי הִנְנִי מְקִים אֶת הַפְּשָׁדִים - כי הנה, אני מקים את בבל, ומרום אותם על כל העמים,
 הַגּוֹי הַמֵּר וְהַנְּמָהֵר - עם, מר נפש (אכזרי), וממהר במעשיו בלא ישוב הדעת,
 הַהוֹלֵךְ לְמִרְחָבֵי אֶרֶץ, לְרִשְׁתַּת מִשְׁפָּנוֹת לֹא לוֹ - שבכל מרחבי העולם, ילך נ"נ, לכבוש וליכרס מקומות שאינם שלו.
 ז. אֵיִם וְנוֹרָא הוּא - מאיים ומפחיד את הבריות, מִמֶּנּוּ - מהבבלים לבדם,
 מִשְׁפָּטוֹ וּשְׂאֵתוֹ יֵצֵא - יצאו מלכים ושופטים, לשפוט ולהתנשא על העמים. (בלא עזרת עם אחר).

יג. טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת רָע - אֵךְ אַתָּה ה', עֵינַיִךְ טְהוֹרוֹת, וְלֹא יִכּוּלוֹת לְרְאוֹת דְּבַר רָע, וְהִבִּיט אֶל עַמְּל לֹא תוֹכַל - וְלִהְבִּיט עַל דְּבַר רָשָׁע, לָמָּה תִּבְיֵט בּוֹגְדִים - אִיִּכ, מִדּוֹעַ תְּבִיט עַל מַעֲשֵׂי בָבֶל, הַבּוֹגְדִים וּמוֹרְדִים בְּךָ, תַּחֲרִישׁ, בְּבַלְע רָשָׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ - וְשׁוֹתֵק אַתָּה, כְּשִׁבְבֶל מִשְׁחִיתִים אֶת יִשְׂרָאֵל - הַצְדִּיקִים מֵהֶם. יד. וְתַעֲשֶׂה אֲדָם, כְּדָגֵי הַיָּם, כְּרִמְשׁ לֹא מִשָּׁל בּוֹ - וְעֵשִׂית, שְׁכַל הָאָדָם וְהַעֲמִים, הַפֶּקֶר לִפְנֵי נִינְי, כְּדָגֵי הַיָּם וְכִרְמֵשׁ הָאָדָמָה שֶׁאֵין לָהֶם מוֹשֵׁל לְהִגֹּן עֲלֵיהֶם. טו. כָּלָה - אֶת כָּל הָעַמִּים, בְּחִפְזָה הַעֲלָה - לֹכֵד נִינְי, כְּדִיג הַמַּעֲלָה בַּחֲתוֹ אֶת דָּגֵי הַיָּם, יִגְרְהוּ בְּחֶרְמוֹ, וַיֹּאסְפֵהוּ בְּמַכְמֶרְתּוֹ - אוֹסֵף אֶת הָעַמִּים, כְּדָגִים הַנִּיצוּדִים בְּרֶשֶׁת הַדִּיג,¹ עַל כֵּן יִשְׁמַח וַיִּגִּיל - לִכֹּן, שִׁמַּח הוּא בְּהַצְלַחְתּוֹ. טז. עַל כֵּן יִזְבַּח לְחֶרְמוֹ, וַיִּקְטֹר לְמַכְמֶרְתּוֹ - לִכֹּן, זֹבַח נִינְי לַעֲיִז שְׁלוֹ, שֶׁהִיא כְּבִיכּוֹל, כּוֹבֶשֶׁת לִפְנֵי אֶת כָּל הָעַמִּים בַּחֲרָמוֹ וּבַמַּכְמֶרְתּוֹ. כז. כִּי בְּהִמָּה, שָׁמֹן חִלְקוֹ - כִּי תוֹלָה אֶת חִלְקוֹ הַשָּׁמֶן וְהַטּוֹב, בְּזִכּוֹת הַעֲיִז שְׁלוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ בְּרֹאָה - וּבְזִכּוֹת הַעֲיִז, מֵאֲכָלוֹ מֵאֲכָל שָׁמֶן. (שְׁכּוּבֵשׁ עַמִּים רַבִּים, וּמִתְעַשֵּׂר עוֹשֵׂר רַב.) יז. הָעַל כֵּן, יִרְיֵק חֶרְמוֹ - הָאֲמָנָס בְּזִכּוֹת הַעֲיִז שְׁלוֹ כּוֹחוֹ רַב, וּמִרוֹקֵן אֶת הַשֶּׁלֶל מֵהַרְשֵׁת !? וְתִמְיֵד לְהַרְגַּ גּוֹיִם לֹא יַחְמוֹל - שֶׁאֵינוֹ חוֹמֵל עַל הַגּוֹיִים מִלְּהַרְגֵם !? (וּמִדּוֹעַ תּוֹסִיף ה', לִתֵּת לוֹ כּוֹחַ לְהַרְעֵ ?)

פֶּרֶק ב

א. עַל מִשְׁמֶרְתִּי אֶעֱמְדָה, וְאֶתִּיצְבָה עַל מְצוֹר, וְאֶצְפָּה לְרְאוֹת מֵה יִדְבָר בִּי, וּמֵה אֲשִׁיב עַל תּוֹכְחָתִי - כְּשׁוֹמֵר, הָעוֹמֵד וְצוֹפֵה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ, עוֹמֵד אֲנִי לְרְאוֹת מֵה יִשִּׁיב ה' עַל טַעֲנַתִּי בַּדְּבַר הַצְּלַחַת הַרְשָׁעִים. ב. וַיַּעֲנֵנִי ה' וַיֹּאמֶר - תִּשׁוּבָה עַל דְּבָרִי, כְּתוֹב חֲזוֹן - כְּתוֹב מֵרְאוֹת הַנְּבוּאָה שֶׁאֲרָאָה לְךָ, וּבִאֵר עַל הַלְּחוֹת - וּבִאֵר אוֹתוֹ הַיֵּטֵב, לְמַעַן יִרוּץ קוֹרָא בּוֹ - כְּדִי שִׁיּוּכַל הַקּוֹרָא, לְרוּץ בְּקִרְיָאתוֹ וְלִהְבִּינוֹ.

ג. כִּי עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד - חֲזוֹן זֶה, יָבוֹא בְּמוֹעֵד הַמוֹכֵן לוֹ, וַיִּפַּח לֶקֶץ - וְחֲזוֹן זֶה, יִדְבַר עַל הַקֶּץ הָעַתִּיד לְבוֹא, (עַל מַפְלַת בָּבֶל מִקֶּץ 70 שָׁנוֹת הַגְּלוּת), וְלֹא יִכְזַב - וְלֹא יִשְׁקֶר הַחֲזוֹן, וּבֵא יָבוֹא, אִם יִתְמַהֲמַה חִפְזָה לוֹ, כִּי בֵּא יָבֹא - אֵף אִם יִתְעַכֵּב, חֲכָה לוֹ, כִּי בֵּא יָבוֹא, לֹא יֵאָחֵר - וְלֹא יֵאָחֵר מִמוֹעֵדוֹ הַמוֹכֵן לוֹ. ד. הִנֵּה עֹפְלָה - הִנֵּה הַמְּחֻזָּק נִפְשׁוֹ,² לְחַשֵּׁב אֶת הַקֶּץ, לֹא יִשְׁרָה נִפְשׁוֹ בּוֹ - נִפְשׁוֹ, אֵינָה יִשְׁרָה וְשִׁקְטָה, אֲלֵא מֵתֵאוּהָ לְרִדּוֹף עוֹד וְעוֹד, וְסוֹפּוֹ שְׁגוֹרֵם לְרַעָה לְבוֹא עֲלָיו, וְצְדִיק, בְּאֲמוֹנָתוֹ יַחֲיֶה - אֵךְ הַצְדִּיק, חֵי בְּאֲמוֹנָתוֹ בְּה', וּמֵאֲמִין כִּי יֵשׁ יוֹם הַמוֹכֵן לְגְאוּלָּה מֵאֵת ה'.

ה. וְאֵף כִּי הֵינִי בְּגֵד - וְכֵן, אִישׁ הַמִּשְׁתַּכַּר בֵּינִי, וּבּוֹגֵד אֵף בְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמוֹ, (הַכּוֹנֵה לְ נִינְי שֶׁהִיא מְרַבָּה בְּשִׁתִּיית יַיִן), גְּבַר יְהִיר - אִישׁ הַמִּתְגַּאֵה וְגַס רוּחַ, וְלֹא יִנָּה - וְלֹא יוֹשֵׁב בְּנִוְהוֹ, בְּמִקּוֹמוֹ, וַיּוֹצֵא לְרֶשֶׁת אֲרָצוֹת הָעַמִּים, אֲשֶׁר הִרְחִיב פְּשָׁאוֹ, נִפְשׁוֹ - מִרְחִיב וּמִגְבִּיר אֶת רְצוֹנוֹ וְתַאֲוָתוֹ, לְכַבּוֹשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם, כְּקַבֵּר, הַבּוֹלֵעַ אֶת כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וְהוּא כְּמוֹת, וְלֹא יִשְׁבַּע - וְדוֹמָה הוּא לְמוֹת, שֶׁלֹּא שְׁבַע לְעוֹלָם, מִלְּקַחַת אֶת כָּל בְּעַלֵי הַחַיִּים, וַיֹּאסֵף אֲלָיו כָּל הַגּוֹיִם, וַיִּקְבֹּץ אֲלָיו כָּל הָעַמִּים - כִּךְ נִינְי, אוֹסֵף וְכּוֹבֵשׁ אֶת כָּל הָעַמִּים, לְהִיּוֹת תַּחַת מִמְשַׁלְתּוֹ, ו. הֲלוֹא אֵלָה כָּלָם - הֲלֹא כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים, שִׁירָאוּ מִפְּלַתוֹ, עָלָיו - עַל נִינְי, מִשָּׁל יִשְׂאוּ וּמְלִיצָה חֵידוֹת - יִשְׂאוּ בְּנִפְלַתוֹ, מִשָּׁל, מְלִיצָה וְחֵידוֹת (מִשְׁלִים), לוֹ - עֲלָיו, וַיֹּאמֶר - וַיֹּאמְרוּ בְּמִשְׁלָם וּבְמִלִּיצַתָם: הוֹי הַמְּרַבָּה לֹא לוֹ - אוֹי לְזֶה, שֶׁהִיא מְרַבָּה נְכֻסִים - שֶׁאֵינָם שְׁלוֹ, עַד מָתִי - עַד מָתִי חֲשַׁב בְּלִיבוֹ, שִׁתְּקִימוּ בִידוֹ, וּמְכַבֵּד עָלָיו עֲבָטִיט - וּמְכַבֵּד עַל עֲצָמוֹ פִּשַׁע רַב, כְּמִשָּׂא עֵבֶה שֶׁל טִיט.

1. חֶרְמוֹ, מַכְמֶרְתּוֹ - רֶשֶׁת לְלַכּוֹד אֶת דָּגֵי הַיָּם.

2. כְּמוֹ: "...וַיַּעֲפֹלוּ לְעֵלּוֹת אֶל רֹאשׁ הַהֵר", בְּמִדְבַר יִדִּי מִדִּי.

ז. הָלוֹא פָּתַעַ, יְקוּמוּ נִשְׁכִּינְךָ - הֲלֹא פִתְאוּם,
יְקוּם עֲלֶיךָ אוֹיֵיב - שִׁישַׁךְ אוֹתְךָ,
וַיִּקְצוּ מִזְעֲזְעֶיךָ - וַיִּתְעוּרוּ מִשְׁנֶתֶם, הַמְזַעְזָעִים
אוֹתְךָ מִשְׁלוֹתְךָ,
וְהִיִּית לְמִשְׁסוֹת, לָמוּ - וַתְּהִיָּה לָהֶם לְמֶרְמֵס
בְּרַגְלֵיהֶם.
ח. כִּי אֲתָה שְׁלוֹת גּוֹיִם רַבִּים - בַּעֲבוּר שֵׁאתָה
לְקַחַת שְׁלָל מֵעַמִּים רַבִּים,
יִשְׁלֹךְ, כָּל יִתְר עַמִּים - יִקְחוּ מִמֶּךָ שְׁלָל, מִי
שְׁנוֹתֶר מִן הָעַמִּים,
מִדְּמֵי אָדָם, וְחֶמֶס אֶרֶץ - מִפְּנֵי הַדַּמִּים שֶׁשִּׁפְךָ,
וְהַחֶמֶס שֶׁגָּזַל,
קָרְיָה וְכָל יֹשְׁבֵי בָּהּ - שַׁעֲשָׂה בְּעָרִים וּבִיּוֹשְׁבֵיהֶם.
ט. הוּי בִצַּע בִּצַּע רָע, לְבִיתוֹ - אוֹי עַל נִינְ, הַעוֹשֵׁק
מִמּוֹן הָעַמִּים, לְבַנּוֹת בּוֹ אֶת בֵּיתוֹ, (וְהַבַּצַּע גּוֹרֵם רַעָה,
שֶׁמֶשׁוּם כֹּךְ - יִכְרַת בֵּיתוֹ)
לְשׁוֹם בְּמֶרוֹם קִנּוֹ, לְהַנְצִיל מִפֶּךָ רָע - וּבּוֹנָה בְּתִים
וּמַגְדִּילִים גְּבוּהִים, לְהַנְצִיל בְּהֶם מִפְּנֵי אוֹיֵיבֵיו.
י. יַעֲצָת בִּשְׁת לְבִיתְךָ - יַעֲצַת עֵיצָה, (לְגִזּוֹל מִמּוֹן זָרִים)
שֶׁתִּגְרוּם רַעָה לְבֵיתְךָ,
קְצוֹת עַמִּים רַבִּים - הַכְּרַתַת עַמִּים רַבִּים,
וְחוֹטָא נִפְשְׁךָ - וּבְכַךְ, חֲטָאָה נִפְשְׁךָ.
יא. כִּי אָבֹן מְקִיר תִּזְעַק, וְכַפִּיס מַעַץ יַעֲנֶנָּה - כִּי
הָאֲבֹן, וְחַתִּיכוֹת הָעֵץ, שְׁבִנִית מֵהֶם אֶת בֵּיתְךָ,
צוּעֵקוֹת כְּבִיכּוֹל אַחַת לַשְּׁנִיָּה, שֶׁגִּזּוּלוֹת הֵן. (וְרִ"ל,
גְּלוּי וּמִפּוֹרֶסֶם, שְׂרִכּוּשׁוֹ - גִּזּוֹל הוּא.)
יב. הוּי בְּנָה עֵיר בְּדָמִים - אוֹי עַל בָּבֶל, שְׁבוּנִים
אֶת עָרֵיהֶם, עֵי"י שְׂרוּצָחִים אֲנָשִׁים, וְלוֹקָחִים אֶת
מִמּוֹנָם,
וְכוֹנֵן קָרְיָה בְּעוֹלָה - וּבּוּנִים אֶת הָעֵיר, עֵי"י
עֲשִׂית עוֹל.
יג. הָלוֹא, הִנֵּה מָאת ה' צָבָאוֹת - יְבוֹא הָעוֹנֵשׁ
עֲלֵיהֶם,
וַיִּגְעוּ עַמִּים בְּדֵי אֵשׁ, וְלֹאֲמִים בְּדֵי רִיק -
וְהַלְאוּמִים בְּבָבֶל, שִׁיגְעוּ בְּמַלְחָמָה מוֹל הָאוֹיֵב,
יִגְעוּ לְרִיק וְלֹא יִצְלִיחוּ, מִפְּנֵי שֶׁהָאֵשׁ תִּשְׂרוֹף הַכֹּל,
יַעֲפוּ - וַיִּתְעִיפוּ מִלְּהַצִּיל מֵהָאֵשׁ.

יד. כִּי תִמְלֵא הָאֶרֶץ, לְדַעַת אֶת כְּבוֹד ה' פְּמִים
יִכְסּוּ עַל יָם - כְּשִׁינְקוּם ה' אֶת נִקְמַתּוֹ בְּבָבֶל,
תִּמְלֵא הָאֶרֶץ בְּדַעַת ה', כְּמוֹ הַיָּם, שֶׁהַמִּים
מְכַסִּים וּמְמַלְאִים אוֹתוֹ.³
טו. הוּי מִשְׁקָה רַעָהוּ - הוּי עַל נִינְ, שֶׁהִיָּה מִשְׁקָה
אֶת הַמַּלְכִים שֶׁתַּחְתּוֹ יוֹן, לְבַזּוֹתָם וְלִהְשִׁפִּילָם
בְּשַׁכְרוּתָם,
מִסַּפַּח חֲמָתְךָ, וְאָף שִׁפְרָ - אוֹסֵף אוֹתָם אֵלָיו
בְּכַעֲסוֹ עֲלֵיהֶם, וְאָף מִשְׁכַּר אוֹתָם בַּעַל כּוֹרְחָם,
לְמַעַן הַבִּיט עַל מְעוֹרֵיהֶם - וְכָל זֶה עוֹשֶׂה כְּדִי
לְהַבִּיט בְּהֶם בְּגִלּוּי עָרוּתָם וּבְבַזּוֹיָנָם.
טז. שְׁבַעַת קָלוֹן מִכְּבוֹד - נִפְשַׁךְ, שְׁבַעָה יוֹתֶר
מִבַּזּוֹיֹן הַמַּלְכִים, מֵאֲשֶׁר מֵהַכְּבוֹד בְּנִצְחוֹנְךָ
עֲלֵיהֶם,
שְׁתֵּה גַם אֲתָה וְהַעֲרֵל - לָכוֹן, גַּם אֶתָּה תִשְׁתָּה
מִיִּין הַתְּרַעְלָה, וְתִתְבּוֹזָה,
תִּסָּזֵב עֲלֶיךָ כּוֹס יָמִין ה' - מִיִּמִּין ה', תִּסּוּבֵב כּוֹס
הַתְּרַעְלָה אֵלֶיךָ, וְתִשְׁתָּה מִמֶּנָּה,
וְקִיקְלוֹן, עַל כְּבוֹדְךָ - עַל כְּבוֹדְךָ, יְבוֹא קִיא (זְבִיר
מֵאוֹס) וְקָלוֹן, בּוֹשָׁה.
יז. כִּי חֶמֶס לְבָנוֹן, יִכְסֶּךָ - הָעוֹנֵשׁ, עַל הַחֶמֶס
שֶׁגִּזְלַת בְּאִ"י, (בְּלִבְנוֹן), יִכְסֶּה אוֹתְךָ,
וְשִׁד בְּהֵמוֹת יַחֲתוּן - וְהַשּׁוֹד שַׁעֲשִׂית בִּיּוֹשְׁבֵי
הָאֶרֶץ, יְבִיא עֲלֶיךָ שֶׁבֶר, (הַיַּעַר בְּלִבְנוֹן נִמְשַׁל לְאִ"י,
וְהַבְּהֵמוֹת שְׁבוּ - לְבִנְיָ"י)
מִדְּמֵי אָדָם וְחֶמֶס אֶרֶץ, קָרְיָה וְכָל יֹשְׁבֵי בָּהּ -
בְּגִלְל הַדָּם שֶׁשִּׁפְכָתָּ, וְהַחֶמֶס שַׁעֲשִׂית בְּעֵיר
יְרוּשָׁלַיִם וּבִיּוֹשְׁבֵיהָ.
יח. מָה הוֹעִיל פֶּסֶל - מָה הוֹעִיל, הַפֶּסֶל לְמֶלֶךְ
בָּבֶל, בְּיוֹם צַרְתּוֹ?
כִּי פֶסֶלּוֹ יִצְרוּ - שֶׁפֶסֶל וְעֲשָׂה אוֹתוֹ יוֹצְרוֹ,
מִסַּכָּה - וּמָה הוֹעִילָה לוֹ, הַמִּסַּכָּה (פֶּסֶל מִמַּתְכַּת)
שֶׁנִּסְדָּךְ,
וּמּוֹרָה שִׁקָּר - וּמָה הוֹעִיל לוֹ, בַּהֵן הַעִי"ז, הַמְּלַמֵּד
שִׁקָּר לְעַבּוֹד לְפֶסֶל?
כִּי בָטַח יִצַּר יִצְרוּ עֲלָיו - שֶׁהָאוֹמֵן עֲצָמוֹ, הַיּוֹצֵר
אוֹתוֹ בּוֹטַח בּוֹ,
לְעֲשׂוֹת, אֱלִילִים אֱלָמִים - שַׁעֲשָׂה אֱלִילִים שֶׁלֹּא
יַעֲנוּ לְעוֹבְדֵי הַקּוֹרָאִים לָהֶם.

³ ים - מקום כינוס המים ; "...ולמקנה המים קרא ימים...".
 בראשית א' י"ג.

ד. וְנִגְהָ, פְּאוּר תְּהִיָּה - ואור עמוד האש האיר
לישראל, כאור יום,
קִרְנֵי־מִיָּדוֹ לוֹ - מאת ה', ניתן לישראל חוזק
וגבורה,
וְשָׁם - במתן תורה,
חִבְיוֹן עִזּוֹ - נתן לישראל את התורה (שהיא עוז
לישראל) שהיתה חבויה ונסתרת אצלו. (אצל ה').
ה. לְפָנָיו - מאת ה',
יִלְךְ דָּבָר - הולך הדבר, להכות את העמים,
וְיֵצֵא רֶשֶׁף - ויוצאים, מלאכים מזיקים להכות
את העמים,
לְרַגְלָיו - בגלל ה', מפני ה'⁴.
ו. עֵמֶד - ה',
וְיִמְדַד אֶרֶץ - ומדד את א"י, לחלקה לשבטי
ישראל,
רָאָה - את העמים שבא"י,
וַיִּתֵּר גּוֹיִם - והקפיץ⁵ את העמים מתוכה,
וַיִּתְפָּצְצוּ הָרָרִי עֵד, שְׁחוּ גִבְעוֹת עוֹלָם - התפוצצו
(נסברו), והושפלו, מלכי העמים החזקים שבא"י,
שנמשלו להרים וגבעות העומדים מעולם,
הַלִּיכוֹת עוֹלָם לוֹ - ומעולם ביד ה', ההנהגה
להשפיל ולרומם מלכויות.
ז. תַּחַת אָוֶן - בעבור עבירות בני"י,
רְאִיתִי אֱהִלִי כוֹשֵׁן - הביא עליהם, את אהלי
כושן רשעתים - שימשלו בהם, (שופטים פרק ג'),
יִרְגְּזוּן - וכשמושיעם, רועדים מלפניו,
יִרְעוֹת אֶרֶץ מִדְּיָן - יריעות אהלי מדין שמשלו
בישראל. (בימי גדעון, שהרגו מדין איש את רעהו מרוב בהלה)
ח. הַבְּנֵהָרִים חָרָה ה', אִם בְּנֵהָרִים אֶפְסָן - וכי על
הנהרות חרה אף ה', שהחריב אותם מפני בני"י!
(כשעברו את הירדן),
אִם בְּיָם עֲבָרְתֶּךָ - וכי על הים (ים סוף) כעסת !?
כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתֶּיךָ יְשׁוּעָה - כאשר
רכבת כבייכול, על סוסידך, ובמרכבותיך הבאת
לנו את הישועה. (ובעבור תשועת ישראל, עשית כל זאת).

יט. הוּי, אִמְרֵ לְעַץ, הַקִּיצָה - אוי, על האומר
לפסל העשוי עץ : הקיצה משנתך ושמע דברי!
עוֹרִי, לְאָבֶן דּוֹמָם - ולפסל מאבן אומר:
התעוררי ושמעי דברי!
הוא יוֹרָה - וכי הוא (הפסל הדומם), יוכל ללמד
אתכם דבר מה !?
הִנֵּה הוּא תְּפֹשׂ זָהָב וְכֶסֶף - הלא הוא תפוס
מסביבו ומצופה בכסף וזהב,
וְכָל רוּחַ, אֵין בְּקִרְבּוֹ - ורוח חיים - אין בו!
כ. וְה', בְּהִיכַל קִדְשׁוֹ - אך ה' השוכן בהיכלו,
(בבהמ"ק)
הִס מִפְּנֵיו פֶּל הָאָרֶץ - שותקים מיראתו, כל
יושבי הארץ.

פֶּרֶק ג

א. תִּפְלָה לְחִבְקוּק הַנְּבִיא, עַל שְׂגִינוֹת - תפילה
שהתפלל חבקוק הנביא, על חטאי ישראל שעשו
בשגגה.
ב. ה', שְׁמַעְתִּי שְׁמַעַךְ - שמעתי את הנבואה
שהשמעת לי, על אורך הגלות,
יִרְאֵתִי - ויראתי מכך מאוד,
ה', פְּעַלְךָ - את פעלך, את בני"י,
בְּקִרְבַּ שְׁנִים חִיָּהוּ - שמור על חיי בני"י, בשנות
גלותם,
בְּקִרְבַּ שְׁנִים תּוֹדִיעַ - על שנות הגלות, תודיע,
בְּרָגַז, רַחֵם תִּזְכּוֹר - שאף בזמן הרוגז על ישראל,
תזכור לרחם עליהם ולא יכלו לגמרי.
ג. אֱלוֹהַ מְתִימָן יְבוֹא - ה' בא לתת לישראל את
התורה, מהר שעיר,
וְקִדּוֹשׁ - וה', שהוא קדוש ומובדל מכל
האלוהים,
מֵהָר פֶּאֶרֶן - מהר פארן בא, לתת לישראל את
התורה,
סָלָה - בחוזק ה', שמעולם,
כְּסָה שְׁמַיִם הוֹדוּ - הוד ה' כיסה את השמים,
(במתן תורה),
וַתְּהַלְתּוּ מְלֵאָה הָאָרֶץ - וכל יושבי הארץ הללו
את ה'.

⁴ כמו : "ויברך ה' אותך לרגלי", בראשית ל', ל'.
⁵ כמו : " לנתר בהן על הארץ " ; ויקרא יד' כא'.

טו. **דְּרַכְתָּ בַיָּם סוּסִיךָ** - דרכת בים סוף, עם סוסיך נגד מצרים, (סוסי ה' - כנגד סוסי ומרכבות מצרים) **חֲמֹר מִיָּם רַבִּים** - וערימה⁶, עשית מהמים הרבים.

טז. **שָׁמַעְתִּי** - שמעתי בנבואה, על הצרות העומדות לבוא על ישראל בזמן גוג ומגוג, **וַתִּרְגַּז בְּטָנִי** - ורעדה מחרדה בטני, **לְקוֹל** - מהקול ששמעתי בנבואה, **צָלְלוּ שָׁפְתַי** - רעדו שפתי מפחד, והשמיעו קול צליל ברעידתם, **יָבֹוא רֶקֶב בְּעַצְמֵי** - רקבון בא בעצמותי מרוב צער, **וַתַּחֲתִי אֲרָגִז** - וארעד במקומי, **אֲשֶׁר אָנוּחַ** - בזמן שחשבתי שישבו ישראל במנוחה בארצם, **לְיוֹם צָרָה** - יבוא עליהם יום צרה, (גוג ומגוג) **לְעֹלוֹת לְעַם יְגוֹדְנוּ** - שגוג עם גדודיו, יעלה על ישראל למלחמה.

יז. **כִּי תֵאָנֶה לֹא תִפְרַח** - ובזמן ההוא, ירבו הצרות לישראל: התאנה לא תוציא פרחים, (השלב, הקודם לציץ ולפרי) **וְאִין יָבוֹל בְּגִפְנִים** - ואין יבול ענבים בגפנים, **כְּחֹשׁ מַעֲשֵׂה זֵית** - כזים פירות הזית, (שהזיתים, כחושים ודלים) **וּשְׂדֵמוֹת לֹא עֲשָׂה אֶכֶל** - והשדות לא מוציאות אוכל, **גִּזְר מִמְכֻלָּה צֶאן** - נכרת הצאן, מהמקום שכלוא ושמור בו, **וְאִין בְּקָר בְּרִפְתִּים** - ונכרת הבקר מהרפתות. **יח. וְאִנִּי בְּה' אֶעְלוֹזָה, אֲגִילָה בְּאַלְהֵי יִשְׁעֵי** - ובכל זאת, אני, אשמח בישועה, שעתידי לעשות ה' לישראל.

יט. **אֱלוֹקִים ה' חִילִי** - ה', הוא הנותן לישראל את כוחם, **וַיִּשֶׂם רַגְלֵי פְּאִילוֹת** - ונותן את רגליהם, קלות וממהרות פְּאִילוֹת, לרדוף אחר אויביהם, **וְעַל בְּמוֹתַי יִדְרֹכֵנִי** - וידריך אותי כשארדוף אחר אויבי על ההרים הגבוהים, **לְמַנְצַח בְּנִגְיֹתַי** - ותפילה זו ניתנה, למנצח בשיר בנגינותי.

ט. **עָרְיָה** - גילית **תַּעוֹר** - ועוררת, **קִשְׁתְּךָ** - את חוזקך, ללחום נגד מלכי כנען, **שְׁבַעוֹת מִטּוֹת אִמֹר** - ובכך, קיימת את השבועה שאמרת לשבטים, **סָלָה** - ועומדת היא לעולם, **נְהָרוֹת תְּבַקַע אֶרֶץ** - ובקעת מהארץ נהרות, להשקות את בניי במדבר.

י. **רְאוּנֶה יַחֲלוּ הָרִים** - ראו ההרים את כבוד ה', ופחדו מפניך, **זָרַם מִיָּם עֶבֶר** - זרם מי הירדן, עבר עד ים המלח, ויבש הירדן מפני בניי, **נָתַן תְּהוֹם קוֹלוֹ** - מי התהום נתנו את קולם, (כשנבקעו מי הירדן) **רוֹם יִדְהוּ נִשְׂא** - רוממות יד ה' נישא למעלה, והכירו כולם בנפלאות ה'.

יא. **שָׁמַשׁ יָרַח עֲמֵד זָבֵלָה** - השמש והירח עמדו במקומם, (זבול - מדור, בית) במלחמת יהושע עם 5 מלכי האמורי ("וַיִּדְם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּרַח עֲמֵד... יהושע י' יג') **לְאוֹר חֲצִיךָ יִהְלֹכוּ, לְנִגְהַ בְּרֶק חֲנִיתְךָ** - לאור חיצה ה', ולאור הברק של החנית, הלכו ישראל במלחמתם. (ר"ל, שנצחו בכוח ה').

יב. **בָּזַעַם, תִּצְעַד אֶרֶץ** - ה' כבייכול, צעד בא"י בכעס, לגרש את עמי כנען, **בְּאֵף, תִּדּוֹשׁ גּוֹיִם** - ובכעס, דש ורמס את העמים.

יג. **יֵצֵאת לִישַׁע עַמְךָ** - יצאת להושיע את עמך, **לִישַׁע אֶת מְשִׁיחְךָ** - להושיע את מלכי יהודה, שמשחת למלוכה, **מַחְצֵת רֹאשׁ מִבֵּית קֶשַׁע** - מחצת ורוצצת, את ראשי אויבי ישראל הרשעים, **עָרוֹת** - והרסת והחרבת אותם, עד שנתגלו, **יִסוֹד עַד צִנּוֹאר** - יסוד בתיהם ועד ראשיהם, (את כל חוזק האומות מחצת, מהיסוד ועד הצואר), **סָלָה** - לעולם.

יד. **נִקְבַּת בְּמִטְוִי** - נִקְבַּת (עשית חור - השמדת) את שריו, **רֹאשׁ פְּרָזִיו** - את ראשי ערי הפרזות, **יִסְעָרוּ לְהַפְּצֵנִי** - שהיו באים על ישראל בחוזק, כרוח סערה, להפיצם בגלות, **עֲלִיצְתָם** - ובשמחה היו, **כְּמוֹ לֶאֱכֹל עֵנִי בְּמִסְתָּר** - כאשר היו יכולים, לאכול את העני (את ישראל), במקום מסתור, (כשאין לישראל מושיע ומגן).

⁶ כמו שאמר במכת הצפרדע: "ויצברו אותם חמרים חמרים", שמות ח' י'.